

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș–Bolyai, Cluj–Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie Medievală, Premodernă și Istoria Artei
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Societate, artă, identități în Europa centrală. De la medieval la modernitate

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Limbă, istorie, identitate națională în Europa Centrală (sec. XVIII-XIX)						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Radu Mârza						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Radu Mârza						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					45
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					5
Examinări					3
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		108			
3.8 Total ore pe semestru		150			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	☐
4.2 de competențe	☐

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a Cursului	☐ Sală dotată cu calculator și videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	☐ Sală dotată cu calculator și videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - stăpânirea cunoștințelor și metodologiei fundamentale în domeniul istoriei; - aptitudini de creativitate, problematizare, argumentare în domeniul cunoașterii istorice; - abilități de cercetare fundamentală și aplicată în domeniul istoriei (istoria medievală și modernă, istoria socială, culturală, a ideilor, istoria artelor); - competențe de predare în domeniul istoriei; - evaluarea critică și impunerea soluțiilor optime în ceea ce privește gestionarea patrimoniului cultural; - deprinderi de abordare complexă inter și multidisciplinară a fenomenelor culturale, politice, comunicaționale; - valorificarea potențialului teoretico-metodologic în domeniul managementului uman, cultural, instituțional; - deprinderi de redactare, interpretare, traducere și editare de texte istorice și culturale;
Compe-tențe Transversale	<ul style="list-style-type: none"> - însușirea caracteristicilor eticii profesionale și a spiritului civic; - utilizarea performantă a gândirii critice și reflexive; - dezvoltarea abilităților de analiză, explicare și argumentare discursivă și aplicată a evenimentelor trecutului a celor contemporane; - negocierea constructivă a problemelor (culturale, sociale sau confesionale) din societatea globalizată; - deprinderi și mijloace de comunicare la nivelul resurselor tehnologice din lumea contemporană; - abilități pentru documentarea și cercetarea științifică; - deprinderi de redactare și de interpretare de texte științifice și culturale; - dezvoltarea capacităților de integrare socială și de lucru în echipă.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • înțelegerea rolului pe care îl joacă Istoria și Limba în procesele de cristalizare și dezvoltare a identităților istorice.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul urmărește familiarizarea studenților cu procesul de cristalizare a identităților naționale în spațiul central- și est-european în epoca medievală, pre-modernă și modernă, cu ajutorul a două chei: Limba și Istoria națională, principalele elemente constitutive ale Națiunii moderne. Cursul oferă o perspectivă istorică asupra subiectului, de la identitățile pe care le afirmă diferite popoare sau state medievale, până la afirmarea identităților moderne, respectiv a naționalismelor. De asemenea, se urmărește modul în care ideile afirmate în mediile culte (legende, cronici) penetrează în conștiința populară.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Terminologia de bază a cursului, teorii cu	Prelegere, discuție	

privire la rolul istoriei și al limbii în conturarea identităților		
2. Încercări identitare în Europa medievală. Mirajul „antichității” (I). Problema originilor și identificării strămoșilor în evul mediu (exemplul miturilor originilor troiene; <i>Renovatio Imperii Romanorum</i>).	Prelegere, discuție	
3. Încercări identitare în Europa Centrală și de Est. Mirajul „antichității” (II). Teorii cu privire la originile slavilor: Nestor; legendele fraților eponimi Lech, Čech și Rus, privilegiul acordat de Alexandru Macedon slavilor, sarmatismul polonezilor, illyrismul la slavii de sud	Prelegere, discuție	
4. Încercări identitare în Europa Centrală și de Est. Mirajul „antichității” (III). Tradiția cu privire la Marea Moravia, Constantin și Metodie	Prelegere, discuție	
5. Încercări identitare în Europa Centrală și de Est. Mirajul „antichității” (IV). Originea maghiarilor	Prelegere, discuție	
6. Încercări identitare în Europa Centrală și de Est. Mirajul „antichității” (V). Originea aristocrațiilor	Prelegere, discuție	
7. Încercări identitare în Europa Centrală și de Est. Mirajul „antichității” (VI). „Descoperirea” latinității românilor	Prelegere, discuție	
8. Începuturile scrisului în limbile naționale – aspecte generale: relația limbi de cultură – limbi vernaculare. Relația limbă vernaculară – comunitate – identitate. Cazul croaților și al limbii croate	Prelegere, discuție	
9. Începuturile scrisului în limbile naționale – studiu de caz: Începuturile scrisului în limba română. Teorii cu privire la începuturile scrisului în limba română	Prelegere, discuție	
10. Limbă și istorie în epoca barocului. Aspecte teoretice; cazul slavilor și al românilor: abordarea Istoriei proprii, problema originilor, raportarea la popoarele și țările vecine	Prelegere, discuție	
11. Epoca „nașterilor” sau a „renașterilor” naționale? (secolele XVIII-XIX). J.G. Herder și „descoperirea” slavilor. Jacob Grimm. „Inventing Eastern Europe”.	Prelegere, discuție	
12. Cristalizări în identitatea istorică românească (secolul XIX). Concepții despre limba și istoria națională sub semnul romantismului; blamarea slavonismului și slavismului; școala latinistă și concurenții ei. „Lupta pentru limbă”.	Prelegere, discuție	
13. Identități „supra-naționale” la popoarele Europei Centrale și de Est. Panslavismul. Cazul Juraj Kržanić	Prelegere, discuție	

Bibliografie

1. Sorin Antohi, *Civitas imaginalis. Istorie și utopie în cultura română*. București, Ed. Litera, 1994, p. 136-174.
2. Adolf Armbruster, *Romanitatea românilor*, București, Ed. Enciclopedică, 1972 (1997),
3. Robert Auty, *Language and Nationality in East-Central Europe 1750-1950*, în *Oxford Slavonic Papers*, XII, 1979, p. 52-83.
4. Lucian Boia, *Două secole de mitologie națională*. București, Ed. Humanitas, 1999, 133 p.
5. idem, *Istorie și mit în conștiința românească*. București, Ed. Humanitas, 1997, 310 p.
6. [Peter Burke, *Languages and communities in early modern Europe*. Cambridge, Cambridge University Press, 2004, xiv, 210 p.]
7. Ștefan Cazimir, *Alfabetul de tranziție*. București, Ed. Cartea Românească, 1986, 146 p.
8. Ernst Robert Curtius, *Literatura europeană și Evul Mediu Latin*. În românește de Adolf Armbruster; cu o introducere de Alexandru Duțu. București, Ed. Univers, 1970, XXIV, 816 p.
9. Francis Dvornik, *Slavii în istoria și civilizația europeană*. București, Ed. ALL, 2001, 636 p.

10. Patrick Geary, *Mitul națiunilor. Originile medievale ale Europei*. Târgoviște, Ed. Cetatea de Scaun, 2007, 229 p.
11. Ion Gheție, Alexandru Mareș, *Originile scrisului în limba română*. București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1985, 463 p.
12. Bernard Guenée, *L'histoire et culture historique dans l'Occident médiéval*. Paris, Aubier-Montaigne, 1980, 447 p.
13. Peter Hoppenbrouwers, *Medieval Peoples Imagined*, in Working Papers European Studies, Amsterdam, 3, 2005, 49 p. (resursă electronică)
14. *Il Barocco letterario nei paesi slavi*. A cura di Giovanna Brogi-Bercoff. La Nuova Italia Scientifica, Roma, 1996.
15. Barbara Jelavich, *Istoria Balcanilor*. Vol. I. *Secolele al XVIII-lea și al XIX-lea*. Traducere de Mihai- Eugen Avădanei. Postfață de I. Ciupercă. Iași, Institutul European, 2000, 356 p.
16. Tomasz Kamusella, *The Politics of Language and Nationalism in Modern Central Europe*. Palgrave Macmillan, 2009, 1140 p.
17. Sorin Mitu, *Geneza identității naționale la românii ardeleni*. București, Ed. Humanitas, 1997, 435 p.
18. Aurel Nicolescu, *Școala Ardeleană și limba română*. București, Ed. Științifică, 1971, 291 p.
19. Petre P. Panaitescu, *Începuturile și biruința scrisului în limba română*. București, Ed. Academiei R.P.R., 1965, 230 p.
20. Ioan-Aurel Pop, *Națiunea română medievală*. București, Ed. Enciclopedică, 1998, 179 p.
21. Peter Sugar, Ivo Lederer (eds.), *Nationalism in Eastern Europe*. Seattle and Washington, University of Washington Press, 1971, 465 p.
22. Anne-Marie Thiesse, *Crearea identităților naționale în Europa. Secolele XVIII-XX*. Traducere de Andrei-Paul Corescu, Camelia Capverde și Giuliano Sfichi. Iași, Ed. Polirom, 2000, 220 p.
23. Balázs Trencsényi (ed.), *Discourses and Collective Identity in Central and Southeast Europe (1770- 1945)*. Text and Commentaries. Volume I-II, CEU Press, Budapest-New York, 2007.
24. Emmanuel Turczynski, *De la iluminism la liberalismul timpuriu. Vocile politice și revendicările lor în spațiul românesc*. Traducere de Irina Cristescu. București, Ed. Fundației Culturale Române, 2000, 342 p.
25. Larry Wolff, *Inventarea Europei de Est. Harta civilizației în Epoca Luminilor*. Traducere din engleză de Bianca Rizzoli. București, Ed. Humanitas, 2000, 539 p.
26. Alexandru Zub, *Istorie și finalitate. În căutarea identității*. Ed. II. Iași, Ed. Polirom, 2004, 263 p.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminarul completează și detaliază activitățile specifice cursului, anume constă în discutarea și analiza surselor primare cu privire la subiectele enunțate pentru fiecare temă în parte.	Discuții, analiză de surse istorice (fragmente de documente, geste, cronică), analiză pe hărți istorice, surse vizuale.	

Bibliografie – vezi mai sus

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul este în concordanță cu programa centrelor similare din țară și străinătate

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Participarea activă la curs	Examen	30 %

10.5 Seminar/laborator	Participarea activă la activitățile de seminar	Referate, prezentări – pe parcursul semestrului	70 %
	Lectura și analiza surselor		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a purta o discuție la nivel academic/profesional istoric despre problema identităților istorice, cu referințe concrete și trimiteri bibliografice. 			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament